

25.4.2014

OM 7/41/2014
OM010:00/2014

Jakelussa mainitut

LAHJUSRIKOKSIA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN ERÄITÄ MUUTOSTARPEITA SELVITTÄVÄN TYÖRYHMÄN ASETTAMINEN

Asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää lahjusrikoksia koskevien säännösten eräät mahdolliset muutostarpeet.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 1.5.–31.12.2014.

Tausta

Vaikutusvallan väärinkäyttö

Eduskunta hyväksyi vuonna 2002 Strasbourgissa 4.11.1998 tehdyn lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen (ETS 173). Eduskunta hyväksyi samalla yleissopimukseen varauman, joka koskee yleissopimuksen 12 artiklassa edellytetyn vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoinnin laajuutta.

Euroopan neuvoston korruptionvastainen toimielin, Group of States against Corruption (GRECO), suositteli vuonna 2007 hyväksytyssä arviointiraportissaan, että Suomi harkitsisi vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisointia edellä mainitun yleissopimuksen mukaisesti.

Oikeusministeriön työryhmä esitti vuonna 2009 julkaistussa mietinnössä tiettyjen vaikutusvallan väärinkäyttör rikosten kriminalisointia. Valtaosa mietinnöstä lausunnon antaneista oli kuitenkin sitä mieltä, että ehdotetut säännökset kaipaavat täsmentämistä tai niistä tulisi luopua.

Kesällä 2010 annetussa lahjusrikossäännösten muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (79/2010 vp) katsottiin, että ne syyt, jotka ovat vaikuttaneet Suomen varauman tekemiseen ja sen jatkamiseen, ovat edelleen olemassa. Esitykseen ei sisällynyt ehdotusta vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoimiseksi omana rikostyyppinä.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todetaan, että hallitus selvittää lainsäädäntövaihtoehdot vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoimiseksi.

OECD:n lahjonnanvastaisen työryhmän suositukset

OECD:n lahjonnanvastainen työryhmä antoi vuonna 2010 Suomelle suosituksia korruption torjunnan tehostamiseksi. Rikoslain muutostarpeiden arvioimista edellyttävät seuraavat suositukset:

Ulkomailla tehdyn lahjontarikoksen osalta työryhmä suositteli, että Suomi muuttaa rikoslain 40 luvun 11 §:n 4 momentissa olevaa ulkomaisen virkamiehen määritelmää siten, että määritelmä käsittää ulkomaisessa valtiossa lainsäädännöllistä tehtävää hoitavat henkilöt.

Vanhentumisaikojen osalta työryhmä suositteli, että Suomi ryhtyy toimiin, joilla huolehditaan siitä, että ulkomailla tehtyihin lahjontarikoksiin sovellettava yleinen vanhentumisaika on riittävän pitkä, jotta tutkinta ja syytteesenpano saadaan asianmukaisesti hoidetuksi, minkä lisäksi vanhentumisajan jatkamismekanismien on oltava riittäviä ja kohtuullisen helposti käytettävissä.

Kirjanpitorikosten osalta työryhmä suositteli, että Suomi muuttaa rikoslakia siten, että siinä nimenomaisesti säädetään oikeushenkilöille rangaistusvastuu 30 luvussa tarkoitetuista kirjanpito- ja tilintarkastusrikoksista ja kirjanpitolaissa tarkoitetuista kirjanpitorikoksista.

OECD:n lahjonnanvastainen työryhmä on vuonna 2012 lähettänyt pääministeri Jyrki Kataiselle kirjeen muistuttaen suositusten tärkeydestä.

Työryhmän tehtävät

Työryhmän tehtävänä on

- 1) selvittää lainsäädäntövaihtoehdot vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisoimiseksi, sekä
- 2) valmistella mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet OECD:n lahjonnanvastaisen työryhmän Suomelle antamien rikoslakia koskevien suositusten täytäntöönpanemiseksi.

Työryhmän tulee laatia mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja:

Jukka Lindstedt, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö

Jäsenet:

Lauri Rautio, lainsäädäntösihteeri, oikeusministeriö

Antti Simanainen, poliisitarkastaja, sisäministeriö

Tuomo Kare, ma. käräjätuomari, Espoon käräjäoikeus

Tuire Tamminiemi, kihlakunnansyyttäjä, Helsingin syyttäjänvirasto

Riitta Leppiniemi, asianajaja, Suomen Asianajajaliitto

Pekka Viljanen, professori, Turun yliopisto

Työryhmä voi työnsä kuluessa kuulla asiantuntijoita.

Kustannukset

Työ suoritetaan virkatyönä.

Oikeusministeri

Anna-Maja Henriksson

Lainsäädäntöjohtaja

Lena Andersson

JAKELU työryhmän kokoonpanossa mainitut tahot
kansliapäällikkö Tiina Astola
erityisavustaja Robin Harms
oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto
oikeusministeriön viestintäyksikkö